

Strategi for bærekraft 2021-2025

01 Innledning

Delstrategien for bærekraft, her omtalt som «bærekraftstrategien», tar utgangspunkt i Innovasjon Norges overordnede mål, verdier og ambisjoner, og skal sammen med selskapets hovedstrategi og andre styrende dokumenter, bidra til at selskapet løser sitt samfunnsoppdrag og når sine mål. Delstrategien er et supplement til selskapsstrategien, og er et virksomhetsovergrepene dokument som beskriver overordnede føringer og prinsipper for alt arbeid med bærekraft i Innovasjon Norge.

Styret i Innovasjon Norge vedtok i desember 2019 ny selskapsstrategi for virksomheten – gjeldende for perioden 2020-2025 (se faktaboks). Her er et hovedmål å bidra til økt verdiskaping i Norge gjennom å utvikle et mer allsidig og bærekraftig norsk næringsliv som kan løse store felles samfunnsutfordringer.

Selskapsstrategiens ambisjoner er tydelig; bærekraft skal være gjennomgående i Innovasjon Norges virksomhet og forståelsen av bærekraftsrisiko er spesielt prioritert. Innovasjon Norge skal bidra til en næringsutvikling som ikke går på bekostning av mennesker, samfunn eller miljø.

Innovasjon Norge skal gjøre en helhetlig vurdering av miljø- og samfunns effekt av prosjekter som vi deltar i. Våre eiere forventer at Innovasjon Norge «arbeider aktivt for å fremme næringslivets rolle i oppfølgingen av bærekraftmålene.»¹

Delstrategi for bærekraft skal synliggjøre den rollen innovasjon og næringsutvikling har i å nå bærekraftmålene, og hvordan Innovasjon Norge følger opp bærekraft i aktiviteter og prioriteringer.

Innovasjon Norge skal legge til rette for at norsk næringsliv styrker sin grønne konkurransekraft og utvikler innovative løsninger for å møte de globale samfunnsutfordringene.

Bærekraftstrategien gjelder for alle ansatte i Innovasjon Norge, samt eksterne konsulenter som utfører oppgaver for Innovasjon Norge. Alle ledere i Innovasjon Norge er ansvarlige for å implementere strategien innenfor sine ansvarsområder.

Operasjonalisering av strategien gjøres gjennom policyer, handlingsplaner og virksomhetsstyring. Bærekraftdirektøren har et overordnet ansvar for å følge opp at strategiens ambisjoner etterleveres.

Selskapsstrategien 2020-2025 sier at Innovasjon Norge skal

- ❖ bærekraft skal være gjennomgående i Innovasjon Norges virksomhet
- ❖ utfordre våre kunder til å vurdere bærekraftsrisiko
- ❖ dokumentere hvordan vår innsats bidrar til utvalgte bærekraftsmål
- ❖ mobilisere norske miljøer til Horisont Europa og Missions
- ❖ sikre at flere norske bedrifter kan levere nye, innovative løsninger til offentlig sektor
- ❖ bli bedre til å vurdere bærekraftsrisiko i egne investeringer
- ❖ hjelpe kundene våre å vurdere risiko knyttet til bærekraft
- ❖ ha minst like gode standarder som de private bankene og investorene vi samarbeider med

¹ Oppdragsbrev fra NFD for 2021

1.1 Utfordringer og muligheter

Bevissthet rundt sammenhenger mellom bærekraft og konkurransekraft har økt betydelig de siste årene. I løpet av siste strategiperiode har vi sett at bevisstheten rundt bærekraft generelt, og håndtering av risiko knyttet til klimaendringer og samfunnsutfordringer spesielt, har økt hos bedrifter og investorer. Nå er det finanssektoren som leder an i det grønne skiftet, med økende investeringsvilje innenfor klima- og miljøteknologi, styrket av myndighetenes tydelige rapporteringskrav på bærekraftig finans².

Rammebetingelsene rundt oss er i ferd med å endres. EU har ambisiøse mål og strategier som vil trekke næringslivet generelt, og finanssektoren spesielt, i retning lavutslippssamfunnet. EU kommisjonen lanserte en handlingsplan for bærekraftig finansiering i mars 2018, der målsettingene er å om dirigere kapitalflyten til bærekraftige investeringer for å oppnå en bærekraftig og inkluderende vekst, håndtere finansiell risiko som kommer fra klimaendringer, miljøproblemer og sosiale utfordringer (bærekraftsrisiko) og fremme transparens og langsiktighet i finansielle markeder og i økonomien som helhet. Finans Norge lanserte i juni samme år et [Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen](#), basert på premisset om at «finansnæringen spiller en nøkkelrolle i Norges omstilling til et lavutslippssamfunn».

Utvikling av løsninger på globale samfunnsutfordringer gir store muligheter for norsk næringsliv. Norge har et kompetent og velorganisert næringsliv med gode forutsetninger for å bidra til å møte bærekraftmålene og til å utnytte det verdiskapingspotensialet som ligger i de globale samfunnsutfordringene. Det handler om å styrke grønn konkurransekraft og gjøre bærekraft til et strategisk konkurransefortrinn for norske bedrifter. Det gjelder både næringer der Norge har naturlige fortrinn og store muligheter, og områder der vi har spesielle utfordringer. En viktig forutsetning for god måloppnåelse er næringslivets evne til å omsette innovasjon til bærekraftig verdiskaping.

Den samfunnsøkonomiske effekten av å løse disse utfordringene er betydelig, og samtidig er dette et område med betydelig markedssvikt i kapitalmarkedene. Innovasjon Norge skal innrette sine virkemidler dit markedssvikten er størst, og der summen av effekt og addisjonalitet av offentlig inngripen gir størst uttelling. I strategiperioden 2021-2025 er det behov for tydeligere **prioritering av finansieringsvirkemidlene**, særlig tilskudd til etablering og innovasjon, mot prosjekter som løser globale samfunnsutfordringer.

EU's handlingsplan for bærekraftig finansiering er fulgt opp med flere konkrete regelverksforslag, som igjen får direkte konsekvenser for EU kommisjonens institusjoner for finansiering av næringslivet. Green Deal er den EU-kommisjonens strategi til hvordan EU kan bli verdens første klimanøytrale kontinent innen 2050. Den Europeiske Investeringsbanken (EIB³) fanger essensen i sin målformulering for 2021-2025: EIB's objective is to "...align all financing activities with the principles and goals of the Paris Agreement and withdraw support that is not aligned with the Agreement." Prioriteringer i EU får direkte innvirkning på norsk næringsliv, og slik sett også Innovasjon Norges virksomhet. Innovasjon Norge finansierer innovasjonsprosjekter og langsiktig næringsutvikling, og må derfor ta en aktiv rolle i å løse våre kunder i bærekraftig retning og i tråd med det som skjer i EU.

Regjeringens klimamelding (REF) er ambisiøs og legger føringer for Innovasjon Norges arbeid framover. Her står det at «Utsleppsreduksjonar mot 2030 og på lengre sikt er heilt avhengige av at det blir utvikla nye teknologiar og løysingar.» I denne sammenheng nevnes flere konkrete teknologiområder

“Det er viktig at næringsretta stønad skal vere i tråd med omstillinga til lågutsleppssamfunnet. (-) EUs nye klassifiseringssystem for bærekraftige økonomiske aktivitetar er relevant.» (Klimaplan for 2021-2030)

² [EU's Action Plan for Sustainable Finance](#)

³ [EIB roadmap 2021-2025](#)

som kan bidra til både nasjonale og globale klimakutt.⁴ Det innebærer at Innovasjon Norge må prioritere innovasjonsprosjekter som kan bidra til denne utviklingen.

Langsiktig konkurransekraft er avhengig av bedriftens evne til å håndtere bærekraftsrisiko (herunder også klimarisiko). Innovasjon Norge har en rolle i å være **pådriver** for å styrke norske bedrifters konkurransekraft, og bærekraftsrisiko må derfor innlemmes i INs relevante tjenester. Som offentlig aktør må Innovasjon Norge ha minst like gode standarder som de private bankene og investorene vi samarbeider med, og nye risikostandarder knyttet til bærekraft vil høyst sannsynlig bli et krav til offentlige virksomheter. Dette gir praktiske implikasjoner for INs policy, retningslinjer, tjenesteutvikling og implementering i kunde- og saksbehandlingssystemer, og må gis prioritet.

For å innfri regjeringens forventning om å være *ledende i arbeidet med ansvarlig næringsliv*, er det behov for høy bevissthet og kompetanse om ikke-finansiell risiko i alle deler av Innovasjon Norge, forankring av arbeidet i styret og innpasset i mål, strategi, retningslinjer, ambisjonskort og handlingsplaner. Fortsatt innsats i forhold til intern kompetanseheving, videreutvikling av verktøy og interne aktsomhetsvurderinger er viktige tiltak for å forbedre Innovasjon Norges arbeid med ansvarlig næringsliv ytterligere.

Delstrategien omfatter også interne forhold i organisasjonen, forventninger og bevissthet rundt *Innovasjon Norges egen påvirkning på miljø, samfunn og mennesker*, gjennom eiendoms- og utstyrsforvaltning, innkjøp, anskaffelser og reiser.

1.2 Definisjoner

Innovasjon Norge legger definisjonen fra FN-rapporten *Vår felles framtid* (1987) til grunn for arbeidet med bærekraft:

«Et bærekraftig samfunn imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Bærekraft omfatter tre verdiområder; sosialt, økonomisk og miljømessig. Alle tre områdene må være til stede for å oppnå bærekraft».

Gjennom arbeidet med bærekraft vil Innovasjon Norge fremme næringslivets rolle i oppfølgingen av [FNs Bærekraftsmål](#), [Paris-avtalen](#) og [EUs Green Deal](#). Disse setter rammer for hvordan næringslivet kan bidra til å løse globale samfunnsutfordringer.

Innovasjon Norges arbeid med ansvarlig næringsliv er forankret i [OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper](#) og [FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter](#).

⁴ Meld. St. 13 (2020–2021) (regjeringen.no)

Viktige begrep

Ansvarlig næringsliv

Den systematiske innsatsen selskap gjør for å identifisere og håndtere risikoen for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Bærekraftsrisiko

Miljømessige, sosiale eller styringsrelaterte hendelser eller omstendigheter som kan ha en faktisk eller mulig vesentlig negativ innvirkning på bedriften dersom de skulle inntreffe.

Bærekraftig prosjekt

Et prosjekt som har positiv miljø- eller samfunnseffekt, eller på annen måte bidrar til å løse samfunnsutfordringer, slik de er definert av FNs bærekraftsmål, Paris-avtalen og EUs Green Deal.

Bærekraftig finansiering

Finansiering av økonomisk aktivitet som bidrar til et miljømål eller et sosialt mål, som ikke er til vesentlig skade for noen av de andre målene, og der bedriften overholder minimumsvilkår for ansvarlig næringsliv.

Grønn konkurransekraft

Næringslivets evne til å konkurrere globalt i en tid hvor sterkere virkemidler tas i bruk i klimapolitikken.

02 Strategiske mål for 2025

- Innovasjon Norge anerkjennes/er kjent for at bærekraft er gjennomgående i virksomheten
- Innovasjon Norge har differensierte tjenester og betingelser for bærekraftige prosjekter
- Innovasjon Norge har systemer for vurdering av bærekraftsrisiko i finansierings- og rådgivningsvirksomheten.
- Innovasjon Norge dokumenterer hvordan innsatsen bidrar både til bærekraftsmål og i retning av et lavutslippssamfunn

03 Strategiske prioriteringer

Gjennom strategiske prioriteringer og tiltak for perioden 2021-2025 skal Innovasjon Norge bidra til å

- Fremme et ansvarlig næringsliv
- Styrke grønn konkurransekraft i norske bedrifter (fram mot lavutslippssamfunnet)
- Styrke norske bedrifters muligheter for å løse globale samfunnsutfordringer
- Bedre rammevilkårene for bærekraftig innovasjon og verdiskaping
- Sikre bærekraft i egen drift.

Vurdering av bærekraft skal være gjennomgående i Innovasjon Norges virksomhet, og ligge til grunn for prioritering.

I finansieringssaker er det to innganger til bærekraftvurderingene, bedrifts- og prosjektnivå, ved

1. vurdering av bedrift/selskap – om bedriften innfrir organisasjonens forventninger håndtering av prinsipper for ansvarlig næringsliv.
2. vurdering av trippel bunnlinje på prosjektnivå, dvs økonomi, miljø og samfunn.

Bærekraftsrisiko (herunder klimarisiko) for omsøkt prosjekt og bedrift skal adresseres i alle saker.

a. Innovasjon Norge skal fremme et ansvarlig næringsliv

Innovasjon Norge skal arbeide aktivt for å fremme et ansvarlig næringsliv, både internt i selskapet og blant selskapets kunder gjennom rådgivning og krav. En ansvarlig forretningsdrift er en forutsetning for bærekraft og innebærer i praksis at Innovasjon Norge setter krav om at våre kunder, leverandører og samarbeidspartnere har en ansvarlig forretningsdrift, inkludert respekt for menneskerettighetene, anstendige arbeidsforhold, ivaretagelse av miljøhensyn og forebygging av korrupsjon.

Innovasjon Norge skal

- *stille krav* om at våre kunder, leverandører og samarbeidspartnere har en ansvarlig forretningsdrift
- *gi råd til* kunder om ansvarlig næringsliv
- *gjøre en vurdering* av bedriftens håndtering av ansvarlig næringsliv før tjenester tilbys
- *gi avslag til* bedrifter og prosjekter som ikke innfrir INs krav

b. Innovasjon Norge skal styrke grønn konkurransekraft i norsk næringsliv

Innovasjon Norge skal legge innsats i å styrke norske bedrifters konkurransekraft i utviklingen mot lavutslippssamfunnet. Det skal skje ved å

- *kommunisere* tydelige forventninger om håndtering av **bærekraftsrisiko** for prosjekter og bedrifter som mottar våre tjenester
- *vurdere* bedriftens evne til å håndtere bærekraftsrisiko
- *gi råd til* bedrifter om bærekraft som strategisk fortrinn
- *tilby gunstige vilkår for* finansiering til grønn omstilling
- *nedprioritere* prosjekter med bærekraftsrisiko som ikke er forenelig med langsiktig bedrifts- eller samfunnsøkonomisk lønnsomhet
- *avslå* tjenester til bedrifter som ikke håndterer egen bærekraftsrisiko på en tilfredsstillende måte

Et premiss for å lykkes med disse prioriteringene, er *kompetanseheving* av alle ansatte om håndtering av bærekraftsrisiko.

c. Innovasjon Norge skal styrke norske bedrifters evne til å levere løsninger på globale samfunnsutfordringer

Innovasjon Norge skal utløse det verdiskapingspotensialet som ligger i de globale samfunnsutfordringene. Dette skal skje ved å

- *vurdere* miljø- og samfunns effekt av prosjekter som vi deltar i
- *prioritere* tilskudd til utvikling av bærekraftige løsninger, særlig tilskudd til oppstart og innovasjon
- *tilby* målrettede finansieringsløp for bærekraftige prosjekter med internasjonalt potensial
- *prioritere* flerbedriftstjenester rettet mot globale samfunnsutfordringer
- *tilby* strategisk posisjonering til leverandører av bærekraftige løsninger
- *styrke og videreutvikle* nye arbeidsformer som stimulerer økt markedsetterspørsel, som offentlig-privat innovasjonssamarbeid
- *speide* etter markedsmuligheter for bærekraftige løsninger

Et premiss for å lykkes med disse prioriteringene, er at Innovasjon Norges vurdering av bærekraftige prosjekter *harmoniseres* med EUs klassifiseringssystem for bærekraftige investeringer (EUs taksonomi). Dette innebærer at arbeidet med EUs klassifiseringssystem gis høy prioritet i første del av strategiperioden.

d. Innovasjon Norge skal være en pådriver i å bedre rammevilkår for bærekraftig innovasjon og verdiskaping

Innovasjon Norge skal gi innspill til regionale og nasjonale myndigheter om bærekraftig verdiskaping i næringslivet. Som innovasjonspolitisk rådgiver skal vi

- *foreslå* nye virkemidler og initiativer for å løse globale samfunnsutfordringer
- *være en pådriver* overfor offentlig sektor for innovative anskaffelser
- *tilpasse* våre eksisterende tjenester slik at de bidrar til et mer bærekraftig næringsliv
- *styrke og videreutvikle* samarbeidet med resten av virkemiddelapparatet

Innovasjon Norge skal være pådriver overfor offentlige aktører (regionalt og nasjonalt) og bidra til å synliggjøre de mulighetene som offentlig-privat innovasjonssamarbeid gir for nye løsninger og tjenester i offentlig sektor.

Innovasjon Norge skal være en pådriver for større koordinering og samarbeid med andre virkemiddelaktører med mål om å forenkle norsk næringslivs tilgang til det samlede nasjonale støttetilbudet.

e. Innovasjon Norge skal selv ha en bærekraftig drift

Vi skal ha en sterkere bevissthet rundt *Innovasjon Norges egen påvirkning på miljø, samfunn og mennesker*, gjennom eiendoms- og utstyrsforvaltning, innkjøp, anskaffelser og reiser. Dette gjør vi ved å:

- *stille krav* til miljø og ansvarlighet i eiendoms- og utstyrsforvaltning, anskaffelsespolicy og reisepolicy
- se til at alle ansatte tilbys og gjennomfører *intern kompetanseheving* i bærekraft og ansvarlig næringsliv

Dokumentet «[Veileder for bærekraftig drift i Innovasjon Norge](#)» gir retningslinjer for hvordan Innovasjon Norge skal jobbe med bærekraft i egen organisasjon. Veilederen er et styrende dokument som skal sørge for kontinuitet og utvikling innenfor arbeidsområder internt i Innovasjon Norge. Den setter ikke kvantitative krav, men gir føringer for hvordan Innovasjon Norge skal innrette sitt arbeid med hensyn til prinsipper for bærekraft. Dokumentet skal styrke beslutningsgrunnlaget innenfor utvalgte virksomhetsområder, og sikre at organisasjonen er bevisst sin påvirkning på miljø, samfunn og mennesker.

Miljøfyrtårn skal være det styrende verktøyet for rapportering og oppfølging av Innovasjon Norges interne bærekraftarbeid.

04 Utelukkelse

Innovasjon Norge skal ikke støtte⁵ prosjekter med uakseptabel høy bærekraftsrisiko, inkludert risiko for negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø.

Innovasjon Norge følger de samme retningslinjene for adferd- eller produktbaserte utelukkelse som Finansdepartementet har fastsatt for Statens pensjonsfond utland⁶. Dette innebærer at Innovasjon Norge ikke skal støtte selskaper hvor det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller er selv ansvarlig for:

- Grove eller systematiske krenkelse av menneskerettighetene som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, de verste former for barnarbeid
- Grove krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner
- Alvorlig miljøskade
- Handlinger eller unnlattelser som på et aggregert selskapsnivå i uakseptabel grad fører til utslipp av klimagasser
- Grov korrupsjon
- Andre, særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer.

⁵ Med støtte i denne sammenheng menes alle Innovasjon Norges tjenester, med og uten subsidieffekt.

⁶ [Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland](#)

På bakgrunn av dette vil Innovasjon Norge for eksempel helt utelukke prosjekter knyttet til tobakk, kontroversielle våpen, og prosjekter med høy klimarisiko som utvinning av kull og oljesand, samt kullbasert kraftutvinning. Innovasjon Norge følger som hovedregel Etikkrådets operasjonalisering av retningslinjene.

For å ha muligheten til å avslå prosjekter med høy bærekraftsrisiko vil det være behov for å ha strengere retningslinjer enn Norges Bank på noen områder. Innovasjon Norge anser det som ukurant⁷ å tilby finansiering og rådgivningstjenester til selskaper som mottar fem prosent eller mer av sin totale omsetning fra én av de aktiviteter eller produkter som er nevnt i dette kapittelet. Innovasjon Norge bør dessuten vise ekstra aktsomhet ved støtte til prosjekter knyttet til pengespill og produksjon eller bruk av ikke-bærekraftig palmeolje.

05 Oppfølging/implementering av strategien

Innovasjon Norge skal tydelig formidle forventninger og resultater på bærekraft.

- Retningslinjer, prosesser og kriterier for bærekraft skal være offentlig tilgjengelige
- Måloppnåelse på bærekraft skal inngå i årsrapporten
- Vi skal ha løpende oversikt over hvordan score på bærekraft fordeler seg i kundeporteføljen
- Bærekraft skal inngå i alle våre styringsverktøy
- Bærekraft skal inngå i alle sluttrapporter og i alle evalueringer av våre tjenester

⁷ Ukurante saker skal fremmes for et høyere beslutningsnivå, jf. Finansieringshåndboka

